

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 2

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції
“Правова держава та демократичне суспільство:
фактори розвитку та взаємодії”
м. Київ, МАУП, 14 квітня 2016 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2016

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 30.03.16)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Л. Головка, д-р іст. наук, проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, канд. юрид. наук, доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 2: Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. “Правова держава
та демократичне суспільство: фактори розвитку та взаємодії”, 14 квітня
2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2016. — 448 с. : іл. — Бі-
бліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Ігнатюк О. В. Деякі процесуальні положення при отриманні ухвали слідчого судді на проведення негласних слідчих (розшукових) дій.....	122
Карбовська Л. О. Ретроспективний аналіз становлення й розвитку державного регулювання системи освіти.....	126
Касьянова С. П. Про неможливі паралелі розвитку інформаційних технологій та держави.....	129
Коваль М. І. Податкова реформа: очікування та реалії 2016 року	132
Козаченко О. І. Порівняльний аналіз правового регулювання забезпечення безпеки учасників оперативно-розшукових заходів.....	135
Лісовський П. М. Ментально-ціннісний капітал у сучасному правовому полі демократичного суспільства: природний тренд мудрості.....	138
Малишко В. М. Правове регулювання брокерської діяльності в Україні.....	140
Масловська О. М. Історичні передумови становлення політичного консенсусу у процесі формування дієздатної моделі культури парламентської діяльності.....	142
Медвідь Ф. М., Чорна М. Ф., Хоменко А. А. Фінансова безпека України в нових геополітичних реаліях	145
Медвідь Ф. М., Моргун Н. С., Корня О. В., Ромашина І. В. Правова культура українського суспільства в контексті побудови правової держави.....	148
Муравйов К. В. Сучасний стан та перспективи розвитку правового регулювання фінансового ринку України	154
Мушкин І. М. К вопросу организации системы управления безопасностью в учебном заведении	157
Найдьонов І. М. Підготовка викладача фахових дисциплін як політико-соціальна проблема	160
Новальська Н. І. Сучасні напрями розвитку теорії організацій	163
Омельчук В. В. Козацька комісія Г. Юркевича у розгляді спорів Києво-Печерської Лаври (1743–1744 рр.)	165
Осинська О. В., Захожай З. В. Національні особливості захисту прав національностей.....	172
Павленко С. О. Духовно-моральні засади протидії корупції.....	175

ПРО НЕМОЖЛИВІ ПАРАЛЕЛІ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДЕРЖАВИ

Відомо, що держава як практична модель, явище об'єктивної реальності, існує понад тисячоліття, а віртуальний простір, як продукт розвитку інформаційних технологій, ще не подолав межі століття своєї присутності на планеті Земля. Однак, наприкінці ХХ — на початку ХХІ століття з'явилися думки про змагання двох сутностей у надбудові людського суспільства: держави та віртуальної моделі інформації.

Якщо скористатися структурно-теоретичним підходом до розгляду предмету, то ознаки процесів дозволяють характеризувати своєрідну паралельність розвитку держави та інформаційних технологій.

1. Обидва поняття мають ієрархічну структуру. Держава від пересічного громадянина до першої особи являє собою складну вертикальну й горизонтальну структуру, незалежно від історико-культурних особливостей. Найпростішими її елементами є громадяни, більш складними — соціальні групи, прошарки, класи, верстви. І будь-яку інформаційну технологію можна розкласти на найпростіші складові, знайти початковий елемент і найвищий рівень. Так як внутрішні елементи держави перебувають в єдиному полі впливу, існує поняття державної влади. Вона ж бо поширюється на всіх громадян. Джерелом влади є народ. Якщо поглянути на інформаційні технології, то внутрішнім елементом є інформація, котра вважається джерелом потужності технології. Зрозуміло, що технологія обробки землі за допомогою сохи та гідропоніка дозволять виростити врожай. Але друга є потужною сучасною технологією, що використовується у виробництві харчових продуктів.

2. Простір держави й простір навіть окремої інформаційної технології мають ряд характеристик, котрі можна описати, використавши тривимірну модель світу. Тут йтиметься про територію, членів спільноти, види їх діяльності, культуру та інше. У віртуальному просторі кожної інформаційної технології постійно перебувають взаємопов'язані користувачі та пристрої. Держава прагне зберегти й розширити свій географічний простір, інформаційна технологія бореться за розширення своєї присутності серед споживачів. Ця своєрідна паралельність розвитку держави й інформаційних технологій в реальності виглядає викривленою та вкрай умовною. Наскільки держава віддає свій простір інформаційним технологіям, настільки успішно вона розвивається у сучасному світі. Тож звуження державою свого простору на користь інформаційних технологій може принести позитивні результати.

3. Історія знає періоди зародження, становлення, розвитку, руйнування держав. Приклади подібних циклів можна знайти, коли йдеться і про інформаційні технології. Навіть наймогутніші держави свого часу, як, наприклад, Київська Русь мали періоди розквіту й занепаду. І перші електронно-обчислювальні машини, котрі використовувалися для обробки великої кількості даних, наштовхували розробників на думку про вічність такого винаходу. Однак перфокарти, як і величезні шафи зі своїм металевим вмістом, залишилися у історії. Існує думка, що сучасні інформаційні технології перебувають на початковому етапі свого розвитку. Тож держава у своєму

розвитку може цим скористатися, якщо використовуватиме інформаційні технології на користь своїх громадян.

4. Регулювання як здатність системи характеризує як державу, так й інформаційні технології. Хоча ця паралель має специфічне вираження. Регуляторна політика держави у сучасному світі вважається однією з ознак слабкості структури. Провідні держави світу декларують свою прихильність цінностям свободи особистості, її самореалізації, відповідальності за своє життя. Коли йдеться про інформаційні технології, то декларована свобода віртуального існування є нічим іншим, як кількістю технологічних варіантів для досягнення результату. Наприклад, законодавчо гарантоване право на освіту в сучасній Україні реалізовується через обов'язкову взаємодію між громадянином і навчальним закладом, результатом чого є одержаний обсяг знань, умінь, навиків та відповідний документ. А підприємницька діяльність у межах світової електронної мережі реалізовується через використання окремих технологічних інструментів під гаслом, що людина завжди перебуває на робочому місці і може працювати, коли захоче. Нюанс такого бізнесу в тому, що вибір серед величезної кількості технологічних інструментів стане інтуїтивним, якщо користувач не знає призначення та суті конкретної технології. Тож правила роботи з інформацією в межах окремої технології складаються її творцями, у державі регуляторну політику здійснює керівництво.

5. Всередині держави безперервно рухаються різні види ресурсів: людські, економічні, культурні. Вважається, що швидкість та інтенсивність обігу ресурсів є позитивною ознакою сучасної держави. Якщо звернути увагу на інформаційні технології, то після завершення розробки окремого виду починається рух всередині: нова інформація витісняє застарілу, тривалість технологічних циклів може змінюватися, користувачі активніше використовують ресурси певного виду чи рівня. Різниця реалізації паралелі щодо внутрішнього руху може вимірюватися — вона включає швидкість та обсяг. Ця паралель цікава тим, що показує очевидне зміщення, бо інформаційні технології швидше поширюють великі обсяги відомостей. Наприклад, в Україні установи поширюють інформацію у паперовому та електронному вигляді, хоча у світі поняття “без паперовий офіс” використовується з 1973 року.

6. Інформаційні технології однією зі своїх характеристик мають змінність, процесуальність, бо розробка і використання технологій не може зупинитися. Коли йдеться про державу, то прихильніше сприймаються стабільність, прогресивні зміни, а не черговість революцій та реакція. Паралельність перебігу такої змінності не просто умовна, а приховує непримиренну боротьбу держави та інформаційних технологій. Справді ж бо, існування, так званої, “жовтої преси”, оприлюднення державної таємниці, постають ілюстраціями протистояння. Якщо держава визначиться з видами, характером та обсягами відкритої інформації, та спонукатиме громадян до заповнення таких прогалин, то різка межа перетвориться на смугу співпраці. Наприклад, переведення закупівель у формат відкритих електронних торгів зробить непотрібними таємні домовленості.

7. Якщо взяти до уваги те, що кожна держава прагне зберегти цілісність, стабільність, незмінність основних своїх характеристик, то змінність інформації, як одна з головних її ознак, вимагає опрацювання нових підходів до використання інформаційних технологій. Однак нехтування критерієм змінності інформації в межах будь-якої з технологій може мати для держави дуже важкі наслідки. Йдеться не лише про втрату позицій у науковій чи виробничій сферах. Сама сформована реальна модель держави може легко розпастися на складові частини, об'єднати які буде вкрай важко. Якщо традиційна держава передбачає контроль за цілісністю території, наявність

населення, то соціальні групи, члени яких об'єднуються лише у віртуальному просторі заради віртуальних цінностей, перенесуть це розуміння у реальність. Як наслідок відповідальність за свої вчинки залишиться у віртуальній частині.

8. Інформаційні технології без участі людини існувати не можуть. Так само держава без своїх громадян не досягне жодних результатів. В межах кожної інформаційної технології використовується поняття кастомізації для визначення комплексу характеристик, спрямованих на споживача. Певним чином це нагадує внутрішню політику, коли йдеться про державу. Ця паралель внутрішнього наповнення, суті, цінності, змісту дозволяє зрозуміти, яке значення має споживач/користувач в межах інформаційної технології та як ставиться держава до своїх громадян. Фактично, у сучасному світі кількість країн, здатних успішно реалізовувати внутрішню політику невелика. Визначають їх за рівнем внутрішнього доходу на душу населення, але очолюють цей перелік високотехнологічні країни: Японія, Швеція, США. У Сингапурі прокладення високо пропускних мереж вважається частиною соціальної політики. Тож увага з боку держави до інформаційних технологій, розвиток ресурсів внутрішнього простору, мови, культури, перегляд і коригування пріоритетів можуть стати чинниками справжнього розвитку.

Стрімкий розвиток інформаційних технологій постійно вносить зміни не тільки у творення теоретичних моделей держави, а й вимагає практичного врахування цілого ряду процесів. Більшість впливів носять глобальний характер. Відомо ж, що технології огортають земну кулю, ніби справжня павутина. І значення виразу “світова павутина” містить не тільки посилення на технологічну складову. Насправді технологічні винаходи уже створили повноцінний віртуальний світ.

Наявність своєрідних паралелей між існуванням понять “держава” та “інформаційні технології” свідчить про незаперечний зв’язок між ними, а відтак, про міру взаємовпливу. Якщо механізми розвитку держави залишатимуться в суворих рамках і штучно підтримуватимуться, то їх легко можна буде скопіювати і перенести у інформаційний технологічний простір — хотілося б з врахуванням людського інтелекту.

Джерела

1. Билл Гейтс. Бизнес со скоростью мысли. Изд. 2-е, исправленное: Эксмо; Москва; 2003.
2. Гильбо Е. Постиндустриальное общество и мировая война. [http: // pravilnieknigi. info/ Postindustrialniy-perehod-i-mirovaya-voyna-Gilbo-370. html](http://pravilnieknigi.info/Postindustrialniy-perehod-i-mirovaya-voyna-Gilbo-370.html)
3. Фукуяма Ф. Доверие: социальные добродетели и путь к процветанию: Пер. с англ. / Ф. Фукуяма. — М.: ООО “Издательство АСТ”: ЗАО НПП “Ермак”, 2004.